

максимальної ефективності у процесі досягнення поставленої мети. Формами вияву економічних методів управління є виражені економічними параметрами плани, завдання, а також ступінь задоволення індивідуальних і групових інтересів, представлений стимулами індивідуальної і групової праці, зафіксованими в принципах комерційного розрахунку.

Подальші дослідження буде спрямовано на визначення проблем, можливостей та перспектив становлення і розвитку різних видів вітчизняних сімейних ФГ в умовах децентралізації влади, євроінтеграції та посилення глобалізаційних процесів, тобто в умовах гострої конкурентної боротьби за право займатися підприємницькою діяльністю на українській землі, яка незабаром може стати товаром, та за ринки збуту продукції.

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» № 1067 – VIII від 31.03.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1067-19>
2. Збарська А.В. Сімейна ферма як вид малого бізнесу і форма господарювання на селі: перспективи розвитку / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) № 4(28), 2014 р.– С. 45 – 53.
3. Хрипко С. Сімейні фермерські господарства: проблеми правового регулювання // Загальноукраїнський науково-практичний господарсько-правовий журнал «Підприємство, господарство і право», № 9, 2015 р. – С.36–39.
4. Бородіна О., Прокопа І. Сімейні фермерські господарства: проблеми формалізації // Новини АгроІнвест [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agroinvest.org.ua/ukr/?nid=news|3315&ntype=agsector>
5. Кирилов Ю.Є. Розвиток фермерства та ОСГ України в системі світового сільського господарства: монографія / Ю.Є.Кирилов, І.В.Осадчук. – Херсон: Грінв Д.С., 2011. – 300с.

ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

к.е.н., доцент О.В. Станіславик

Д.В. Церковний

Одеський національний політехнічний університет

Значення міжнародної торгівлі в системі міжнародної економіки зумовлено тим, що її підґрунтя є важливі чинники та доцільність міжнародного обміну товарами та послугами.

До чинників, що зумовлюють необхідність міжнародної торгівлі належать:

- виникнення світового ринку;
- нерівномірність розвитку окремих галузей у різних країнах. Продукція найбільш розвинутих галузей, котру неможливо цілком реалізувати на внутрішньому ринку, вивозиться за кордон. Іншими словами, виникає потреба збуту продукції на зовнішніх ринках і необхідність отримання певних товарів ззовні;
- тенденція до безмежного розширення розмірів виробництва. Оскільки місткість внутрішнього ринку обмежена платоспроможним попитом населення, виробництво переростає межі внутрішнього ринку і підприємці кожної країни ведуть боротьбу за зовнішні ринки;
- прагнення отримати вищі прибутки у зв'язку з використанням дешевої робочої сили та сировини з країн, що розвиваються.

Суттєве значення міжнародної торгівлі підтверджується тим, що нині жодна країна світу не може обійтися без зовнішньої торгівлі. Всі країни так чи інакше залежать від міжнародної торгівлі. Але міра залежності у них різна. Вона визначається яв відношення половини вартісного обсягу зовнішньоторговельного обігу (експорт + імпорт) до валового внутрішнього продукту. За цим показником усі країни можна розподілити на три групи: високозалежні (45 – 93%), середньо залежні (14 – 44 %) та низькозалежні (2,7 – 13 %).

Країни з високою залежністю – це, як правило, країни, що розвиваються, або мають невеликі території, що й зумовлює їх дуже високий рівень відкритості економіки. Бруней – 45,3%, Об'єднані

Арабські Емірати – 49,5%, Македонія – 69,8%, Бельгія і Люксембург – 49,6%, Панама – 30,3% Сінгапур – 93 %.

До країн із середнім ступенем залежності належать, в основному, великі розвинуті країни (Німеччина, Велика Британія, Франція).

До країн з низьким ступенем залежності належать країни, які орієнтуються на власний економічний потенціал, і країни слабо розвинуті в економічному відношенні, котрі через це не можуть перейти до відкритої економіки. До цієї групи відносяться: Заір – 2,7%, Ліберія – 3,8%, Бразилія і Японія – 7,2%, США – 8,7%, Сомалі – 11,2%, Білорусь – 13%.

Міжнародна торгівля доцільна тоді, коли вона приносить який-небудь вигаш. Він може бути отриманий на рівні країни, вітчизняної міжнародної фірми, споживачів.

Беручи участь в міжнародній торгівлі, країни отримують:

- можливість експортувати ті товари, у виробництві яких ширше споживаються ресурси, котрі є в них у порівняно великій кількості;
- можливість імпортувати такі товари, для виробництва яких потрібно були б витратити багато порівняно обмежених у неї ресурсів;
- ефект економії на більших масштабах виробництва, спеціалізуючись при цьому на більш вузькому наборі товарів.

Експортна діяльність країни активізує окремі аспекти національної економіки: забезпечує замовленнями національних постачальників товарів, створює робочі місця для робітників своєї держави, дозволяє виплачувати дивіденди національним акціонерам компаній.

В той же час, ввезення товарів із інших країн може примусити вітчизняних виробників знизити ціни на продукцію, щоб підвищити рівень своєї конкурентоспроможності. Нездатність компанії адекватно реагувати на конкуренцію може призвести до банкрутства підприємства, його закриття та звільнення робітників.

Вигаш від міжнародної торгівлі для вітчизняних міжнародних фірм можна розглядати з точки зору експортних та імпортних можливостей [1].

При експортній діяльності підприємства отримують вигоди за рахунок:

- використання надлишкових виробничих потужностей, які іноді мають компанії у своєму розпорядженні, але які не користуються відповідним внутрішнім попитом. До них можуть відноситися розвідані запаси природних ресурсів, конкретні потужності для виробництва визначеної продукції, які не можливо використати при виробництві інших товарів. Часто технологія виробництва може дозволити компанії рентабельно випускати продукцію тільки при багатосерійному виробництві, у великих обсягах, ніж це потрібно для задоволення попиту у своїй країні;

- отримання більш високого прибутку. Завдяки відмінності конкурентного середовища на закордонному ринку від вітчизняного, виробник може там продати продукцію з більшою вигодою. Пов'язано це з тим, що на зовнішньому ринку товар може опинитися на іншому етапі життєвого циклу. Так, етап зрілості всередині країни, як правило, призводить до зниження внутрішніх цін, а для етапу зрілості продукції за кордоном буде характерним збільшення прибутків та продажів. Підвищення прибутковості може досягатися за рахунок розходження всередині країни та за кордоном державних заходів щодо оподаткування прибутків, регулювання цін;

- значних обсягів зарубіжного продажу, що робить національних товаровиробників менш залежними від внутрішніх економічних умов;

- зменшення витрат виробництва, що пов'язано з покриттям умовно-постійних витрат за рахунок випуску більшого обсягу продукції, підвищенням ефективності за рахунок досвіду, набутого при виробництві великих партій продукції; масовими закупівлями матеріалів і перевезенням їх значними партіями. Взагалі компанії можуть зменшувати свої витрати на 20 – 30% у випадку підвищення у 2 рази обсягів випуску продукції;

- розподілу ризику. Виробник може зменшувати коливання попиту, організовуючи збут на зарубіжних ринках, оскільки цикли ділової активності країн перебувають у різних фазах, а ті самі товари знаходяться на різних етапах життєвого циклу;

- знань та досвіду, отриманих фірмами в процесі роботи на закордонних ринках, що сприяє підвищенню ефективності їхньої діяльності при проведенні маркетингових операцій на внутрішньому ринку.

При імпортній діяльності підприємства отримують вигоди за рахунок:

- уникнення обмежень внутрішнього ринку, знижуючи витрати на виробництво, або

підвищуючи якість продукції (наприклад, компенсування несподіваних змін у доступі до вітчизняних джерел сировини протилежними змінами в імпорті сировини);

– отримання дешевих високоякісних матеріалів, комплектуючих, технологій для їхнього використання у своєму виробництві. Завдяки цьому компанія отримує більшу стійкість проти конкуренції з боку імпортованих готових виробів або ж сама може більш ефективно конкурувати на експортних ринках;

– використання надлишкових потужностей торговельно-збутової мережі;

– доповнення наявних асортиментних груп товарів, що дозволяє фірмі більше продукції запропонувати на продаж;

– можливості розподілення операційних ризиків, оскільки розширюючи коло постачальників, компанія менше залежить від диктату єдиного постачальника.

Вплив міжнародної торгівлі на вітчизняні імпортоконкуруючі фірми неоднозначний. Зіткнення інтересів фірми з конкуренцією з боку імпорту може призвести до негативних наслідків у вигляді звільнення частини робочої сили або до зменшення їх заробітної плати. Несприятливий ефект конкуренції з боку імпорту особливо помітний, якщо імпортоконкуруюча галузь функціонує в специфічній сфері. Однак згадані втрати, що викликані конкуренцією імпорту тимчасові. В економіці, що розвивається, невикористані ресурси будуть переміщуватись у більш продуктивні галузі, наприклад, у галузі, що виробляють продукцію на експорт, а імпортоконкуруючі фірми будуть пристосовуватись до сприйняття нових технологій, до попиту на нові товари і послуги та до їх виробництва.

Споживачі зацікавлені в міжнародній торгівлі, щоб:

– імпортувати споживчі товари за дешевшою ціною порівняно з вітчизняними або які за певними параметрами відрізняються від них у кращу сторону;

– імпортувати сировину та експортувати промислові товари, що знижує внутрішні витрати виробництва, дає можливість відмовитись від випуску виробів, виготовлення яких виключно залежить від іноземних постачальників;

– експортувати вітчизняні товари, а отримані кошти використати для імпорту.

Отже, споживачі виграють від збільшення кількості й різноманітності товарів, нижчих цін, а завдяки цьому зростає рівень їхнього добробуту.

Література:

1. Міжнародна торгівля. Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г. – К.: ЦУЛ, 2010. – 252 с.
2. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г, М.А. Зайця – Одеса: «Плутон», 2016 – 352 с.
3. Особливості бухгалтерського обліку бюджетних установ України в умовах переходу до міжнародних стандартів [Електронний ресурс] / К.В. Ковтуненко, Т.О. Кучеренко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 2 (12). – С. 79-82. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>
4. Шляхи розвитку торговельних підприємств [Електронний ресурс] / В.Ю. Філіппов, А.М. Несторенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 2 (12). – С. 203-207. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>

ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬЮ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ВИНОДЕЛИЯ

к. э. н., доцент Л. А. Некрасова,

Ю. Б. Торган

Одесский национальный политехнический университет

Глобализация мирового экономического пространства и обострение конкурентной борьбы сформировали новые экономические условия для развития отечественного промышленного бизнеса. Проблема обеспечения конкурентоспособности является главным условием повышения и поддержания позиций предприятия на внутреннем и внешнем рынках. Для обеспечения успеха в конкурентной борьбе необходим постоянный мониторинг нужных рынков, позиций предприятия и